

Č. j.: MPSV-2023/114423

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – důchodová reforma, výpočet penzí a valorizace

Dotaz ze dne 28. 5. 2023

dne 28. 5. 2023 byla Ministerstvu práce a sociálních věcí doručena Vaše žádost ve smyslu § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ve které uvádíte:

„Vaše ministerstvo předložilo návrh důchodové reformy, na základě, kterého by mělo dojít ke změně výpočtu penzí a jejich valorizace.

V souvislosti s tímto návrhem žádám o poskytnutí následujících informací:

- 1. Proč je v navrhovaném valorizačním vzorci ponechána 100% inflace, když přítomnost 100% inflace v dosavadním vzorci způsobila při inflaci vyšší než růst mezd zvýšení důchodových výdajů bez adekvátního zvýšení standardních důchodových příjmů, a tedy ke značnému deficitu na důchodovém účtu.*
- 2. Jaká je aktuální výše náhradového poměru.*
- 3. Jaká je prognóza vývoje náhradového poměru při použití navrhované metodiky výpočtu důchodů a jejich valorizace v následujících 40 letech.*
- 4. Jaká je prognóza vývoje deficitu důchodového účtu při použití navrhované metodiky výpočtu důchodů a jejich valorizace v následujících 40 letech.*
- 5. Odkazy na data použitá pro prognózy dle bodu 3 a 4.*
- 6. Jak je zajištěno, aby navrhovaná metodika výpočtu důchodů a jejich valorizace vždy vedla k nulovému saldu příjmů a výdajů důchodového systému.“*

K Vašemu dotazu sdělujeme:

ad 1) Plné pokrytí růstu cen je ve valorizačním mechanismu ponecháno proto, aby tento nadále plnil svou primární funkci a tou je ochrana osob, které již nejsou schopné výdělečné činnosti, před poklesem životní úrovně. Pokud by inflace nebyla plně kompenzována, pak by zejména nejzranitelnější a nejstarší příjemci důchodů čelili významnému poklesu životní úrovně, který by nebyli schopni řešit.

Současně platí, že je očekáváno zpomalení růstu cen, tudíž snížení zápočtu růstu cen, nad rámec již provedeného v mimořádné valorizaci od června 2023, by již nepřineslo významné úspory.

ad 2) Podle předběžných údajů pro rok 2022 činí poměr průměrného samostatně vypláčeného starobního důchodu k průměrné mzdě používané pro účely důchodového pojištění 42 %. Uvedená hodnota je průměrem za celý kalendářní rok, přičemž průměrný starobní důchod v průběhu roku 2022 dynamicky rostl vlivem valorizací v mimořádných termínech. Pokud by bylo možné hodnotu stanovit za jednotlivé měsíce (což možné není, jelikož údaj o mzdě je pouze roční), pak za poslední měsíce

roku 2022 by byla hodnota ukazatele o několik procentních bodů vyšší než celoroční průměr.

Prozatím není znám konečný údaj o průměrné mzdě za rok 2022, avšak finální hodnota ukazatele by se neměla měnit o více než několik desetín procenta. Pro porovnání v roce 2021 činil stejný poměr 40,2 % a v letošním roce je očekáván nárůst nad 44 %.

ad 3) Takováto prognóza není aktuálně k dispozici. Pokud bude sada reformních opatření schválena vládou, pak se analýza stane součástí důvodové zprávy k návrhu příslušného zákona.

ad 4) Takováto prognóza není aktuálně k dispozici. Pokud bude sada reformních opatření schválena Vládou, pak se analýza stane součástí důvodové zprávy k návrhu příslušného zákona.

ad 5) Takováto prognóza není aktuálně k dispozici, tj. není možné ani poskytnout vstupní data a předpoklady. Metodiku pro analýzy důchodového systému a poslední sadu používaných předpokladů lze získat ve „Zprávě o stavu důchodového systému České republiky a o jeho předpokládaném vývoji se zřetelem na demografickou situaci České republiky a na očekávaný populační a ekonomický vývoj“ z roku 2019.

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/225513/Zpr%C3%A1va+2019.pdf/6f47700b-66a2-00a1-c86e-28090e8f5c6a>

ad 6) Toto zajištěno není a není to ani cílem navržených změn. Cílem je snížení výdajů na dávky důchodového pojištění do míry, kterou bude Státní rozpočet schopen akomodovat. Navržené změny nemají ambici zajistit každoroční rovnost příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky.

S pozdravem